

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: PNK.III.431.40.2019

Kielce, dnia 19-11-2019

**Pan
Józef Żółciak
Starosta Staszowski**

Kontrolę problemową w trybie uproszczonym w Starostwie Powiatowym w Staszowie, Józefa Piłsudskiego 7, 28-200 Staszów w dniu 21 października 2019 roku przeprowadziły: Katarzyna Rabajczyk inspektor wojewódzki w oddziale kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (kierownik zespołu kontrolnego) oraz Edyta Adamczyk – inspektor wojewódzki w oddziale kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (członek zespołu kontrolnego) na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli Nr 793/2019 i 794/2019 z dnia 14 października 2019 roku wydanych przez Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:

Na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ w dniu 21 października 2019 r. w Starostwie Powiatowym w Staszowie, oraz w miejscach usytuowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej przeprowadzona została kontrola w trybie uproszczonym w zakresie realizacji wdrożenia przez powiaty znowelizowanej Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej w obszarach dot. sposobu upowszechniania wiedzy o działaniu systemu oraz organizacji i prowadzeniu punktów npp i npo (zwana dalej Ustawą o npp)².

¹ Dz.U. Nr 185, poz. 1092

² t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 294

Zakres kontroli:

Sposób upowszechniania wiedzy o działaniu systemu oraz organizacja i prowadzenie punktów npp i npo obejmująca następujące obszary tematyczne:

- 1) upowszechnianie przez Powiat usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami Ustawy o npp;
- 2) dostosowanie formy i miejsca wizyt do mieszkańców o różnych potrzebach oraz weryfikacja czy informacja na ten temat była zamieszczona na stronach internetowych, w BIP i w punktach, z możliwymi formami obsługi;
- 3) dostępność dyżurów dla mieszkańców pod względem czasu i miejsca;
- 4) wyposażenie lokali punktów;
- 5) wyposażenie poczekalni punktów.

Okres objęty kontrolą: 1.01.2019 – 21.10.2019 r.

Ocena działalności jednostki:

Wykonywanie zadań prowadzonych przez Starostwo Powiatowe w Staszowie w zakresie przedmiotu kontroli oceniam **pozytywnie z uchybieniami**.

Ustalenia kontroli:

W ramach realizowanych zadań wynikających z Ustawy o npp Powiat Staszowski zawarł umowy na prowadzenie tylko punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Na terenie Powiatu Staszowskiego funkcjonują 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:

Punkt nr 1 – siedziba Starostwa Powiatowego w Staszowie i samorządu gminnego w Szydłowie,

Punkt nr 2 – siedziby samorządów gminnych w Połańcu, Łubnicach, Oleśnicy,

Punkt nr 3 - siedziby samorządów gminnych w Osieku, Bogorii, Rytwianach.

Dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzone są przez radców prawnych i adwokatów, a jeden został powierzony do prowadzenia organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego wyłonionej w otwartym konkursie ofert, stosownie do art. 11 ust. 2 Ustawy .n.p.p (punkt nr 3 prowadzony przez organizację samorządową TOGATUS PRO BONO).

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej odbywa się w każdym punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie (dowód z kontroli nr 1 – Harmonogram dyżurów).

W Starostwie Staszowskim do realizacji zadań nie powołano pełnomocnika, którego zgodnie z art. 9 ust. 5 Ustawy o npp, w celu koordynacji realizacji zadań wynikających z ustawy starosta może powołać.

Zgodnie z § 25 pkt 6 Regulaminu Organizacyjnego³ wykonywanie zadań przypisanych do kompetencji powiatu na podstawie Ustawy o npp należy do zadań Wydziału Organizacji i Nadzoru.

1. Upowszechnianie przez Powiat usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami Ustawy.

Zgodnie z art. 8a Ustawy opublikowano listę prowadzonych punktów na stronie internetowej powiatu pod adresem: <http://www.staszowski.eu/index.php/3064-informacja-pomoc-prawna-2019> oraz na stronie BIP pod adresem <http://www.bip.staszowski.eu/index.php/ogloszenia/nieodplatna-pomoc-prawna>

Powyższe informacje znajdują odzwierciedlenie w informacji zawartej na stronie internetowej prowadzonej przez Ministerstwo Sprawiedliwości: <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/mapa-punktow/>

Na podstawie uzyskanych w Starostwie Powiatowym informacji, dane o prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są rozpowszechniane w następujący sposób:

- w lokalnych mediach – kwartalnik Powiat Staszowski Nr 75 /lipiec 2019 (dowód z kontroli nr 2 – skan ulotki informacyjnej zamieszczonej w kwartalniku, dowód z kontroli nr 3 – strona główna kwartalnika)
- za pomocą ulotek rozprowadzanych po urzędach gmin powiatu staszowskiego.

Powyższe informacje zawierały zakres nieodpłatnej pomocy prawnej, informację dla kogo przeznaczona jest nieodpłatna pomoc prawna oraz harmonogram dyżurów w punktach prowadzonych przez radców i adwokatów oraz w punkcie prowadzonym przez organizację pozarządową (TOGATUS PRO BONO).

Na stronie internetowej Powiatu dla mieszkańców podany jest numer telefonu oraz e-mail niezbędny do umawiania wizyt w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej.

³ Uchwała NR 42/17 Zarządu Powiatu w Staszowie z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Staszowie ze zm.

2. Dostosowanie formy i miejsca wizyt do mieszkańców o różnych potrzebach oraz weryfikacja czy informacja na ten temat była zamieszczona na stronach internetowych, w BIP i w punktach, z możliwymi formami obsługi.

W art. 8 ust. 8 Ustawy o npp wskazuje się, że osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w *Ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się*⁴ może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, z wyłączeniem nieodpłatnej mediacji, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Jednocześnie w art. 9 Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o języku migowym (...) określono, że organ administracji publicznej jest zobowiązany do udostępnienia usługi pozwalającej na komunikowanie się, a za taką usługę należy rozumieć w szczególności wykorzystanie środków wspierających komunikowanie się. Jednocześnie organ administracji publicznej jest zobowiązany do upowszechnienia informacji o takiej usłudze, a obowiązek ten jest realizowany w sposób powszechnie przyjęty, w szczególności w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach internetowych organu administracji publicznej i w miejscach publicznie dostępnych w tym organie.

O powyższych możliwościach umówienia się na wizytę można dowiedzieć się z:

- informacji zamieszczonych w punktach npp,
- informacji zamieszczonych na stronie BIP Powiatu,

Zgłoszeń dokonuje się telefonicznie pod numerem: 15-866-50-63 czynnym w godzinach pracy Urzędu: 7:00 – 15:00 lub mailem dziedzicr@staszowski.eu

Jednocześnie z uzyskanych wyjaśnień wynika, że w Starostwie Powiatowym w Staszowie zatrudniony jest pracownik, który został przeszkolony z języka migowego. Dla osób, które mają problemy z poruszaniem się istnieje możliwość zorganizowania udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej w miejscu zamieszkania.

Pomimo funkcjonującego w Starostwie systemu umawiania terminu wizyt (telefonicznie lub mailowo), większość mieszkańców powiatu zgłasza się bezpośrednio do punktu, bez uprzedniego zapisania się. Osoba taka jest również przyjmowana o ile w danym dniu harmonogram wizyt nie jest pełny.

⁴ Dz.U. z 2017 r. poz. 1824

3. Dostępność dyżurów dla mieszkańców pod względem czasu i miejsca.

W kwestii rozlokowania dyżurów na obszarze powiatu stwierdzono, że zarówno punkty nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzone przez radców prawnych/adwokatów, jak i punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez organizację pozarządową zostały rozlokowane na terenie powiatu staszowskiego, tak aby umożliwić mieszkańcom poszczególnych gmin dostępność punktów jak najbliżej miejsca zamieszkania. Dyżury wyznaczono w godzinach dostosowanych do potrzeb mieszkańców.

4. Wyposażenie punktów.

Przeprowadzono oględziny punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w : Osieku (lokal prowadzony przez Fundację TOGATUS PRO BONO) oraz w Połańcu i Staszowie - prowadzonych przez radców prawnych i adwokatów.

Zgodnie z § 5 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁵ *W oznaczeniu lokalu określa się, czy jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, w tym nieodpłatna mediacja, albo świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w tym nieodpłatna mediacja, albo udzielana nieodpłatna pomoc prawna, świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w tym nieodpłatna mediacja, przy czym w oznaczeniu określa się również dni i godziny dyżurów, a także dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 ustawy.* Ustalono, że na budynkach, w których mieszczą się punkty npp znajduje się informacja o udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej. W punkcie zlokalizowanym w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku, na zewnętrznym oznaczeniu punktu brak jest informacji o dniach i godzinach dyżurów a także danych kontaktowych do zgłoszenia wizyty (dowód z kontroli nr 4). W punkcie zlokalizowanym w Starostwie Powiatowym w Staszowie na zewnętrznym oznaczeniu punktu brak jest danych kontaktowych do zgłoszenia wizyty (dowód z kontroli nr 5) Powyższe stanowi **uchybiecie**.

Wszystkie lokale wyposażone zostały w podjazdy dostosowane dla osób niepełnosprawnych.

W lokalach wyodrębniono pomieszczenia przeznaczone do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej umożliwiające zachowanie dyskrecji przy uzyskiwaniu tej pomocy, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

⁵ Dz.U. z 2018 r., poz. 2492 – zwane dalej rozporządzeniem

Ustalono, że wyposażenie powyższych punktów, w dniach przeprowadzania oględzin spełniało wymogi zawarte w § 5 ust.1 pkt 3 oraz § 5 ust. 2 rozporządzenia.

5. Wyposażenie poczekalni punktów.

W każdym z lokali wyodrębniono miejsce przeznaczone dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

W punktach w Osieku oraz Połańcu w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących udostępnione są informacje określone w § 5 ust 4 pkt 1-4 rozporządzenia. W punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w Starostwie Powiatowym w Staszowie brak jest listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, oraz wywieszona jest informacja dotycząca nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (dowód kontroli nr 6). Biorąc pod uwagę, że prowadzony punkt obejmuje tylko nieodpłatną pomoc prawną, tak podana informacja, może wprowadzać w błąd mieszkańców powiatu co do zakresu realizowanych przez punkty usług. W związku z powyższym umieszczenie na informacjach zakresu usług, którego punkty nie prowadzą stanowi **uchybie**.

W wszystkich punktach poddanych kontroli brak jest *Karty Poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem*, co stanowi **uchybie**. Zgodnie z § 5 ust. 4. pkt 3 określono, że: *W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego udostępnia się:*

- 1) karty informacyjne poradnictwa dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej mediacji, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o ile jest świadczone w danym powiecie, a także poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem.*

Z powyższego wynika, że *Karty Poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem* są obligatoryjne bez względu na charakter świadczonych w punkcie usług. Brak wskazanej karty stanowi **uchybie**.

W miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących, zgodnie z § 5 ust. 4 pkt 5 udostępnia się zamkniętą, nieprzeźroczystą urnę, do której można składać wypełnioną część B karty pomocy. W punktach poddanych kontroli urny znajdują się w pomieszczeniu, w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna (dowód kontroli nr 7), co stanowi **uchybie**.

Dokonano wpisu do książki kontroli pod pozycją Nr 3/2019.

Przedstawiając powyższe ustalenia oraz stwierdzone uchybie

1. Dostosowanie zewnętrznego oznaczenia lokali, zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia,

2. Dostosowanie informacji o świadczonych usługach do zakresu usług świadczonych przez dany punkt,
3. W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących udostępnianie we wszystkich punktach listy jednostek nieopłatnego poradnictwa oraz Karty Poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem,
4. Umieszczeniu urn w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Pouczenie.

Informuję, że w myśl przepisów zawartych w art. 52 ust. 5 ustawy o Kontroli w administracji rządowej Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, co nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1305375.3255394.3709365
Nazwa dokumentu	sprawozdanie z kontroli.pdf
Tytuł dokumentu	sprawozdanie z kontroli
Sygnatura dokumentu	PNK.III.431.40.2019
Data dokumentu	19.11.2019
Skrót dokumentu	E92C6562FE635A69BC11543AD37383243414D806
Wersja dokumentu	1.21
Data podpisu	19.11.2019 11:35:33
Podpisane przez	Zbigniew Adam Koniusz Wojewoda Świętokrzyski

EZD 3.90.65.65.27553

Data wydruku: 26.11.2019

Autor wydruku: Sekretariat WPNiK (Inspektor - Justyna Janik)